

Ljubljana, 14. junij za DRS

Prof. dr. Jedert VODOPIVEC TOMAŽIČ
Vodja Centra za konserviranje pisne in grafične dediščine
Arhiv Republike Slovenije, Zvezdarska 1, Ljubljana

60 let Centra za konserviranje in restavriranje pisne in grafične dediščine Arhiva Republike Slovenije / Book and Paper Conservation Centre 1956-2016

Začetki delovanja Centra za konserviranje in restavriranje knjig in papirja segajo v leto 1956, ko so v takratnem Muzeju narodne osvoboditve Slovenije, današnjem Muzeju novejše zgodovine Slovenije, ustanovili konservatorsko-restavratorski oddelek, ki se je posvečal poškodovanemu zgodovinsko in umetniško pomembnemu gradivu. Oddelek je bil ustanovljen z namenom, da bo: konserviral in restavriral v vojni poškodovano papirno gradivo, razne vrste orožja ter druge lesene, tekstilne in usnjene predmete, deloval preventivno proti raznovrstnim atmosferskim in biološkim vplivom na muzealije in arhivalije ter pomagal z delom in nasveti muzejem v Sloveniji. Takratna vodja oddelka Ljudmila (Maruša) Krese pa se je že v diplomski nalogi z naslovom »Restavriranje in konserviranje papirja« posvetila predvsem področju pisne dediščine.

Ker sta bila interes in potreba po reševanju tako mlajšega kot starejšega gradiva izražena tudi v drugih ustanovah, je začel oddelek kmalu opravljati storitve za številne arhive, knjižnice in muzeje po vsej Sloveniji.

Prostorska stiska konservatorsko-restavratorske službe pri Muzeju ljudske revolucije Slovenije in stalne potrebe arhivske službe za ohranjanje pisnih dokumentov so bile glavni razlog, da se je konservatorski oddelek pod vodstvom Nade Majcen leta 1980 priključil Arhivu SR Slovenije. Največja pridobitev so bili večji prostori, precej nove opreme in tri nova delovna mesta.

Danes deluje Center za konserviranje in restavriranje pisne in grafične dediščine v okviru Arhiva Republike Slovenije (Arhiva RS), ki je organ v sestavi Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, zato enakovredno skrbimo tako za gradivo Arhiva RS in slovenskih regionalnih arhivov ter za drugo ogroženo slovensko pisno, grafično in likovno dediščino na papirju in pergamentu pri vseh zainteresiranih ustanovah ali posameznikih, ki hranijo, uporabljajo tovrstno dediščino ali upravljajo z njo. Skrb se nanaša tako na kurativo kot na preventivo in svetovanje.

Poleg rednega konservatorsko-restavratorskega dela skrbimo v Centru za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje, posvečamo se raziskovalnemu delu in izdajamo publikacije, ki so v pomoč konservatorsko-restavratorski in arhivski ter bibliotekarski in muzejsko-galerijski stroki. Da bi širšo in strokovno javnost opozorili na dejavnost, predvsem pa dvignili nivo znanja na tem področju, pripravljamo redne teoretično-praktične tečaje in seminarje ter občasno tudi simpozije, razstave in izdajamo publikacije. V letu 2016 obeležujemo 60 obletnico delovanja s predavanji, razstavo in izdajo jubilejne publikacije.

Slika 1: Sodelavke CKR Arhiva RS, 22. decembra 2015. Z leve proti desni: Lucija Planinc, Darja Harauer, Nataša Petelin, Tatjana Rahovsky Šuligoj, Jedert Vodopivec Tomažič, Stanka Grkman, Blanka Avguštin Florjanovič, Mateja Kotar in Marjana Cjuha. (Foto: Borut Jurca)

Slika 2. Skupina konservatorjev restavratorjev v parku današnjega Muzeja novejšje zgodovine leta 1972. Od leve proti desni: Dragica Černec, Irena Kavc, Maks Samatorčan in Maruša Krese. (Foto Arhiv CKR ARS).

Slika 2a: Skupina konservatorjev restavratorjev v Arhivu Republike Slovenije leta 1982. Od leve proti desni: Irena Kavš, Matjaž Casar, Nada Majcen, Tatjana Ramadanović, Dragica Černec, Ljubo Zgonc in Jedert Vodopivec. (Foto: Dragica Kokalj)

Slika 3: Sodelavci Centra za konserviranje-restavriranje v letih 1956-1996. Z leve proti desni od zgoraj: Matjaž Casar, Marjan Dobernik, Janez Fišter, Stanka Grkman, Nataša Višnikar, Blanka Avguštin Florjanovič, Marjana Cjuha, Tatjana Rahovsky Šuligoj, Darja Harauer, Ljudmila Krese, Nada Čučnik Majcen, Jedert Vodopivec Tomažič, Janez Antončič (foto: Dragica Kokalj)

Slika 4: Sodelavke Centra za konserviranje arhiva Republike Slovenije in tedanji direktor Jože Dežman ob podelitvi priznanj Društva restavratorjev Slovenije, Ljubljana, Mestni muzej, 19. november 2012. (Foto: Arhiv CKR ARS)

Slika 5: Med tečajem »Mehka in polmehka pergamentna vezava«, pod vodstvom prof. Christopherja Clarksona, Arhiv RS, Ljubljana 3-14. november 2008. (Foto: Arhiv CKR ARS)

Slika 6: Sodelavke Centra za konserviranje in restavriranje Arhiva Republike Slovenije, med restavriranjem knjižnega bloka poškodovanega izvoda Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske leta 2013. Z leve proti desni: Mateja Kotar, Marjana Cjuha, Stanka Grkman, Lucija Planinc, Nataša Petelin in Tatjana Rahovsky Šuligoj. (Foto: Blanka Avguštin Florjanovič)

Slika 8: Darja Harauer in Blanka Avguštin Florjanovič med restavriranjem vezave Dalmatinove Biblije last Valvasorjeve Knjižnice Krško, leta 2015.